

Rosja rozszerza embargo na mołdawskie towary

Kamil Całus

18 lipca rosyjska Federalna Służba ds. Nadzoru Weterynaryjnego i Fitosanitarne (Rossielchoznadzor) poinformowała o wprowadzeniu od 21 lipca zakazu wwozu do Rosji (w tym w bagażu podręcznym) większości pochodzących z Mołdawii owoców. Oficjalną przyczyną wstrzymania importu wedle Rossielchoznadzoru są „powtarzające się przypadki naruszania międzynarodowych oraz rosyjskich wymogów dostaw produkcji rolnej na rynek rosyjski”. 21 lipca rosyjska inspekcja sanitarna (Rospotriebnadzor) ogłosiła, że od 18 lipca (ogłoszenie z datą wsteczną) wprowadza zakaz importu konserw owocowo-warzywnych z Mołdawii. Jednocześnie od września 2013 roku Rosja utrzymuje częściowe embargo na alkohole (ograniczenia nie dotyczą Autonomii Gagauskiej), a od lipca 2014 na mołdawskie przetwory mięsne. Dodatkowo 16 lipca rosyjskie Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego zaproponowało zniesienie zerowych stawek celnych dla około 20 kategorii produktów importowanych z Mołdawii, w tym tak kluczowych jak wino, mięso, jabłka, warzywa.

Komentarz

- Rosyjskie restrykcje są konsekwencją podpisania i ratyfikacji przez Kiszyniów umowy stowarzyszeniowej z UE. Jest niemal pewne, że nałożone na Mołdawię ograniczenia będą utrzymywane co najmniej do końca roku, co ma związek z zaplanowanymi na 30 listopada wyborami parlamentarnymi w Mołdawii. Należy oczekiwać, że w najbliższych tygodniach Rosja nadal rozszerzać będzie zakres ograniczeń handlowych (m.in. o winogrona i pomidory), a także będzie wywierała presję na Białoruś oraz Kazachstan, by przyłączyły się do sankcji wobec Kiszyniowa. W celu podsycania antyrządowych nastrojów w Mołdawii Rosja może także wykorzystywać kwestię pracujących na jej terytorium mołdawskich emigrantów zarobkowych oraz podejmować próby destabilizacji kontrolowanego przez nią w znacznym stopniu mołdawskiego sektora bankowego.
- Rosja jest głównym odbiorcą mołdawskiej produkcji owocowej. W 2013 roku na jej rynek trafiło 70–90% eksportu owoców (w zależności od rodzaju), w tym niemal cała produkcja jabłek. Jednocześnie Rosja to także kluczowy konsument mołdawskich przetworów konserwowych. W sumie eksport tych towarów do Rosji w 2013 roku wyniósł ok. 85 mln USD, co stanowi ok. 4% całego mołdawskiego eksportu. Zabłokowanie eksportu jabłek w okresie zbiorów jest szczególnie dotkliwie dla mołdawskich producentów ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury dla ich przechowywania. Istniejące chłodnie umożliwiają przechowywanie jedynie ok. 15% zebranych owoców.

- Zarówno na skutek nowego embarga, jak i wcześniejszych rosyjskich ograniczeń na import mołdawskiej produkcji alkoholowej oraz przetworzonego mięsa należy szacować, że eksport Mołdawii do tego kraju zmniejszy się w skali roku o ok. 150 mln USD, co stanowi 25% eksportu do Rosji i ok. 6–7% całości eksportu z Mołdawii. Embargo negatywnie odbije się na firmach działających w sektorze rolno-spożywczym, ale wydaje się, że jego skutki nie doprowadzą do radykalnego spadku całości eksportu dzięki obserwowanemu od początku roku znacznemu wzrostowi sprzedaży do państw UE, szczególnie do Rumunii, Włoch czy Niemiec. W długoterminowej perspektywie należy oczekiwać dalszej reorientacji mołdawskiego eksportu na rynki UE (obecnie 53%) i uniezależniania go od Rosji.